

VÁCI HIRLAP

Politikai lap, megjelenik szerdán és vasárnap.

Előfizetési árak: helyben egy évre 12 K, félévre 6 K, negyedévre 3 K. Vidéken: egy évre 14 K, félévre 7 K. Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dercsényi Dezső.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gróf Csáky Károly-út 4. sz. (Iparudvar.)
Nyitlő sora 60 fillér. Telefon-szám 17.

A tejkereskedés reformja.

Irta: Gerlei Lajos, a budapesti központi tejszarnok igazgatója.

I.

E tárgyban a budapesti keresk. és ipar-kamarához, kellő megokolás előrebocsátása után, a következő javaslatot terjesztettem be, mely a tejtermelő vidéket is érdekelheti:

1. A közfogyasztásra kerülő friss tehéntej következő tulajdonságokkal birjon:

1. Természetes, hamisítatlan legyen, a melynek alkotó részeiből semmi elvéve, sem pedig azokhoz semmi idegen anyag hozzátéve nincs; kivételt képez az az eset, a midőn a friss tej tejszínnel megjavíttatnék, továbbá csecsemő- és gyógytejek, a melyeknek készítéséhez szükséges, hatóságilag engedélyezett anyagok hozzáadandók.

2. A közfogyasztásra szánt tej zsirtartalma legalább 3 2%, fajsúlya 1.029—1.034, a feldolgozásra kerülő tej zsirtartalma pedig legalább 2.80%, fajsúlya 1.029—1.034 legyen.

3. A tej tisztára szűrt legyen olyképen, hogy egy liter tej pizsoktartalma 10 milligrammot meg ne haladja.

4. A tej olyan egészséges tehenekből fejték, a melyeket egészséges, jó takarmánnyal táplálnak és semmiféle olyan gyógyszerrel nem kezeltek, a melyek a tejjel bármiféle összefüggésbe jöhetnek és ragályos betegségben nincsenek, vagy ennek gyanuja alatt nem állnak.

5. A közforgalomból ki kell zárni azt a tejet: a) a melyekhez konzerváló-szerek adattak; b) 10 savfoknál magasabb savfokkal, továbbá

tejhibákkal bíró tejet; c) a fejős tehenek ellését követő 10 napon belül fejt tejet; d) oly tehenészetből származó tejet, melynek helyén, vagy közelében difteritisz, sarlach, vagy más ragályos betegség járványszerűen felléphet.

6. A fejőstehenek megfelelő méretezésű tiszta, szellős, világos istállóban tartassanak, a kezelő-személyzet egészséges legyen és sem a tehenek itatására, sem pedig a kezeléshez, vagy a szállításhoz használt edények tisztogatásához más, mint ivóvíz ne használtassék. A szállító kocsik tejszállításra alkalmas rugós kocsik legyenek.

7. A tejtermelés, a mennyiben a tej közfogyasztásra van szánva, az előző pontokban megjelölt irányelvek szempontjából megfelelő ellenőrzés alá helyezendő.

II. Tejkereskedelem a városokban.

1. A tejüzem képesítéshez kötött iparágnak nyilváníttassék, mellyel csak az foglalkozhat, a ki ebbeli képzettségét bizonyítani tudja, vagy a ki megfelelő szakképzett üzletvezetőt alkalmaz.

2. A tejkereskedést általában külön engedélyhez kell kötni, mely engedély ismétlődő kihágások esetén megvonható legyen.

3. Minden tejnagykereskedőnek helyhatósági engedélyt kell kérnie és engedélyezett telepe és berendezése állandó hatósági ellenőrzés alatt maradjon. Telepét pedig köteles legyen a modern tejtechnika és az egészségügy követelményeinek megfelelően berendezni. Hatósági engedély csakis az ily módon felszerelt telepek üzemére adható ki.

4. Tejet csak oly zárt helyen szabad árúsítani, a hol bűzös anyagot nem tartanak. Az üzletet lakásnak használni nem szabad.

5. Tejet nyílt piacon árúsítani, vagy tejjel házalni tilos.

6. Teljes tejet kicsinyben csakis zárt és a teljes tej megnevezését, valamint a szállító cégét (névét) feltüntető plombbal, vagy másként biztosított módon lezárt edényekben szabad árúsítani.

7. Minden üzletben, a hol tejet árulnak, kelettel ellátott jegyzéknek kell könnyen látható helyen kifüggesztve lenni, a melyen ki van tüntetve, hogy az aznapi tej hány százalék zsirtartalmú.

8. Lefölözött tejet csak nyílt edényben, a zsirtartalom közelebbi megjelölése mellett kizárólag olyan zárt helyen szabad árúsítani, a hol mást mint tejet és tejfélét nem árúsítanak. Minden kannán, a melyből lefölözött tejet mérnek, elválaszthatatlanul rá erősített „lefölözött tej” jelzésű táblának kell lennie.

9. Pasteurizált, vagy sterilizált tej kizárólag csak pasteurizált tej, illetve sterilizált tej elnevezés alatt a zsirtartalom közelebbi megjelölése mellett hozható forgalomba.

10. A tej szállítása kizárólag jól elzárt üvegekben, vagy olyan ón-edényekben történhetik, melyek a legjobb minőségű arzénmentes ónfüldőben ónoztattak és a melyek lezárásánál tömítésül csak gummit, vagy száraz, tiszta kákát használnak.

11. A szállítóedények lezárására használt plombát, illetőleg az elzárási módszert lajstromozás végett a hatóságnál be kell jelenteni.

12. Kávétejszín legalább 12% zsirtartalommal, vagy habtejszín legalább 28% zsirtartalommal hozható forgalomba.

A tudomány „Az ember tragédiájá”-ban.

Irta és felolvasta 1911. jún. 10-én a Váci Múzeum-Egyesület Madách irodalmi gyűlésén KISPARTI JÁNOS.

2

Az eszményi tudóst a reális élet körülményei egyre jobban kijózanítják idealizmusából. Nem adhatja magát érdektelenül az érdeknélküli igazság kutatására, tényleges élet viszonyai mindig sürgetőbben kényszerítik idealizmusának legalább részben való feladására. Éva férje tudományát pénzforrásnak tekinti s követelődzése az eszmékért hevülő tudóst eszményének a megamisítására bírja.

Nem fáradok-e éjet és napot?

Elárulom tudásomat miattad,

Megfertőzőm midőn haszontalan

Időjósáskod, horoszkopot csinálók,

Eltitkolom, mit lelkem felfogott

És hirdetem, mit jól tudok, hamis.

Pírulnom kell, mert rosszabbá levék

Mint a sibilák, kik hívének abban

De megteszem, hogy leljem kedvemet.

Itt kezdődik az ideális tudós tragédiája, melynek csirája az az ellentét, mely a valóság és az eszmény között van, mely a lélek nyugtalan-ságát, örökös habozását idézi elő. Ezt az ellentétet megérző lélek resignációjával mondja Ádám:

Kívántam kort, mely nem küzd semmiért,
Hol a társas rend megszokott nyomát
E megszentelt előítéletet

Nem bántja senki, hol nyugodhatom

És egykedvű mosollyal hagyhatom

Hegedni hosszú haraim sebét.

Megjött a kor s mit ér, ha e kebelben

A lélek él, e kínos szent örökség,

Mit az egekből nyert a dőre ember,

Mely tenni vágyik, mely nem hágy nyugodni

S csatára kél, a renyhe élvezettel.

De a gondolat igazsága súlyosabb minden

ténynél, büntet és emel,

Nem retten vissza a nagy eszközöktől

Nem fél a rejtett szót kimondani,

Mely majd hatalmas görgeteg gyanánt

Haladni fog a végzetes uton

S lezuzzá tán azt is, ki őt kimondta.

Az önzetlen tudományt a számító ész tudománya váltja föl. Ez a tudomány a XVIII. század tudománya, melyet az uralkodó optimizmus a tömegek jólétének az emelésére használ. Ez a tudomány a francia forradalom egyik előidézője. Nagy dolgokat teremt de sívár, zord, hideg. Nem ez a számító tudomány kel abból a forrásból, melyet Madách értékelése fakasztott. Jellemzőnek tartjuk Ádám-Danton beszédét a Marquisval, mely ekkép végződik:

Daczolsz velem? jó, hát én is fogok!

Ki lesz erősb? Megmentlek ellenedre

S e jellemért egy higgadtabb jövő,

Melyben kihanvad a pártszenvédel

Hálát fog adni nekem.

Ez a higgadtabb jövő az, amikor Madách sejtéseit következetesen végig gondolják, mikor a gondolkodók észreveszik az értékelésnek azt az alapját, amely nélkül az eszmény tökéletes fölfogására nem vagyunk képesek.

A számító ész tudománya nagy dolgokat teremt, de nagy összeütközéseket is idéz elő, erősebb a rossz anyagnál, de magával szemben bizalmatlanságot kelt. Ez a bizalmatlanság kinozza Ádám lelkét, de reményét nem veszíti el a forradalmi jelenet után

... fejlődni látom szent eszmémet,

Tisztulva mindig, méltóságosan,

Még, lassan bár, betöltik a világot.

Mi készíti elő ezt a fejlődést, miben lesz eszméinek tisztulása, ezt kellene megtudnunk, hogy a szellem méltóságát megérthessük. A számító tudomány eszméi betöltötték a világot, az ést trónra helyezték, de a XVIII. század optimizmusa pessimizmusra vált a XIX. században. Nem kapunk választ e kérdésünkre. A költő ideális értékelésével nagy magaslatra vitt bennünket, a tudomány eszményéhez, de a tudománynak a gyakorlati étellel való kapcsolata, ennek színes rajzai mindig jobban levonnak e magaslatról. Ettől kezdve mindig távolgobbb lesz az úr az ideális tudomány és a reális élet között